

ки Таврич. нац. ун-та ім. В. І. Вернадського. Серія: Юридические науки. – 2013. – Т. 26 (65). – № 1. – С. 350–353.

9. Єрьоменко Г. І. Медіація як спосіб вирішення суперечок [Електронний ресурс] : / Г. І. Єрьоменко. – Режим доступу: <http://innovations.com.ua/ua/interview/13281/temp>.

10. Жорнокуй Ю. М. Цивільно-правова природа корпоративних конфліктів в акціонерних товариствах : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: спец. 12.00.03 "Цивільне право, цивільний процес, сімейне право, міжнародне приватне право" / Ю. М. Жорнокуй. – К., 2016. – 38 с.

11. Замзій А. В. Об арбитрабельности корпоративных споров [Електронний ресурс] : А. В. Замзій. – Режим доступу: http://ars-rspp.ru/files/court/publications_and_comments/002_spravka_po_arbitrabelnosti_final.pdf.

12. Кравчук В. М. Підвідомчість корпоративних спорів / В. М. Кравчук // Вісник господарського судочинства. – 2007. – № 4. – С. 69–75.

13. Козлова Н. В. Правосубъектность юридического лица / Н. В. Козлова. – М., 2005. – С. 232–273.

14. Проект Закону України "Про медіацію" [Електронний ресурс] : за реєстраційним номером 3665-1 від 29 грудня 2015 р. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=47710.

15. Рунессон Е. М. Медіація конфліктів і спорів у галузі корпоративного управління [Електронний ресурс] : Е. М. Рунессон. – Режим доступу: http://www.ifc.org/wps/wcm/connect/deed798048a7e4ae9e6fdf6060ad5911/FocusReport_Ukr_final.pdf?MOD=AJPERES.

16. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р., № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. № 40–44. – С. 356.

17. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р., № 1618-IV із змінами і доповненнями станом на 04.07.2013 р. // Відомості Верховної Ради. – 2004. – № 40–41, 42. – С. 492.

18. Monti A. Arbitration and Corporate Law. URL: http://dosbi.com/pdf/International_Commercial_Arbitration.pdf.

19. Mackie K. A New Reality Emerging in Corporate Counsel Dispute Manager? URL: http://ukrmediation.com.ua/files/CD_Jul13_55-57.pdf.

Надійшла до редколегії 18.09.18

С. Иосипенко, асп.

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Киев, Украина

МЕДИАЦИЯ КАК СПОСОБ РАЗРЕШЕНИЯ КОРПОРАТИВНЫХ СПОРОВ

Исследуется вопрос, связанный с корпоративными спорами. Определяется понятие корпоративного спора, его признаки, а также основания возникновения последнего. Также отмечается, что в современных рыночных условиях экономика Украины все чаще страдает от корпоративных споров, а это наносит вред не только его участникам, но и имиджу нашего государства в целом. Поэтому возникает необходимость решения корпоративных споров с максимальной удовлетворенностью интересов не только одного участника такого спора, а всех его участников. Сегодня известен не только судебный способ защиты корпоративных споров, но и внесудебные способы защиты, которые являются более приемлемыми для применения в развитых странах мира. В частности, речь идет о медиации. Так, использование медиации для разрешения корпоративного спора способствует сохранению деловых и партнерских отношений между участниками спора, экономии времени и финансовых ресурсов, а также удовлетворяет интересы всех участников спора, а это, в свою очередь, способствует развитию бизнеса в государстве, а также развития и стабильности в экономической и социальной сферах общественной жизни.

Ключевые слова: медиация, корпоративные отношения, участники корпоративных отношений, корпоративный спор.

S. Iosypenko, PhD student

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

MEDIATION AS A WAY OF RESOLVING CORPORATE DISPUTES

In this article the author investigates the issue of corporate disputes. Also the author defines concept of corporate dispute, outlines its features, as well as the reason of its origin. The article also notes that in current market conditions the Ukrainian economy is increasingly suffering from corporate disputes. This situation affects not only participants of corporate disputes, but in general the image of our state. Today, there is not only a judicial way of protection of corporate disputes, but also extra-judicial way of protection which are more acceptable for use in developed countries of the world. In particular, we are talking about mediation. Thus, the use of mediation for resolve a corporate dispute contributes to maintaining business and partner relations between the parties of dispute, saves time and financial resources, and also satisfies the interests of all parties of the dispute. And this, in turn, contributes of development of business in the state, as well as development and stability in the economic and social areas of public life.

Key words: mediation, corporate relations, participants of corporate relations, corporate dispute.

УДК 347.121 / 347.77.01

А. Кодинець, д-р юрид. наук, доц.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

ІНФОРМАЦІЯ ТА ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ СПІВВІДНОШЕННЯ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Стаття присвячена розгляду теоретичних аспектів співвідношення інформації та об'єктів права інтелектуальної власності; визначенню інформації як об'єкта цивільних прав; окресленню концепції та методології цивільно-правової регламентації відносин в інформаційній сфері. З позиції юридичної доктрини аналізуються особливості інформації, обґрунтовується концепція цивільно-правового регулювання інформаційних відносин у законодавстві України, визначаються тенденції та перспективи правового регулювання в інформаційному суспільстві.

Ключові слова: інформація, інформаційні відносини, результат інтелектуальної діяльності, інтелектуальна власність, творчість.

Вступ. В умовах поширення інформаційних технологій, становлення й розвитку інформаційного суспільства відбувається переосмислення ролі та значення інформації як соціального блага і правового феномена. Інформація із категорії, що характеризує систему знань та уявлень про людину і навколишню її дійсність трансформується в базову умову життєдіяльності особи, невід'ємний атрибут її функціонування та суспільного розвитку. Поступово у нормативно-правових актах право на інформацію виокремилася із системи природних прав та сформувалося як основоположне, первинне право людини, яке визнається та гарантується міжнародною спільнотою. Формування правової держави,

розбудова громадянського суспільства в умовах сучасності неодмінно передбачає розширення меж приватноправової регламентації інформаційних відносин. Указані фактори зумовлюють актуальність дослідження засад правового регулювання інформаційних відносин, розгляду особливостей співвідношення інформації та об'єктів права інтелектуальної власності, окресленню методології приватноправової регламентації відносин в інформаційній сфері.

Огляд літератури. Зазначені питання були предметом наукового дослідження представників різних галузей юридичної науки, зокрема, О. О. Городова, В. О. Копилова, Є. В. Петрова, О. О. Підпригоря,

О. А. Підпригори, О. П. Сергєєва, О. І. Харитонові та інших науковців. Науковим підґрунтям дослідження проблем даної публікації стали роботи О. В. Кохановської, присвячені розробці теорії цивільно-правового регулювання інформаційних відносин.

Методологія дослідження. При написанні статті використовувалися загальнонаукові та спеціально-юридичні методи дослідження правових явищ і юридичних категорій.

Метою статті є дослідження теоретичних аспектів співвідношення інформації та об'єктів права інтелектуальної власності, аналіз особливостей інформації як об'єкта правової охорони, окреслення методології приватно-правової регламентації відносин в інформаційній сфері.

Виклад основного матеріалу. Інформація у силу своєї нематеріальної природи, здатності до поширення та тиражування може перебувати одночасно у необмеженої кількості осіб, а інформаційні відносини виникають, передусім, між приватними особами. Регламентація інформаційних відносин публічним правом, повинна доповнювати (а не заміняти) приватноправові засади впорядкування інформаційних відносин. Тому враховуючи, що інформація є самостійним об'єктом цивільних прав (ст. 200 ЦК України), а право на інформацію охороняється як особисте немайнове право фізичної особи (ст. 302 ЦК України) спробуємо визначити місце інституту інформаційних прав у межах системи цивільного права.

Варто підкреслити, що серед науковців тривають дискусії щодо співвідношення інформації та об'єктів права інтелектуальної власності.

У цьому аспекті можна виділити три основні точки зору. Так, О.О. Підпригора вважала, що об'єктом права інтелектуальної власності є будь-яка інформація [1, с. 676–677]. Така позиція видається досить дискусійною, оскільки законодавство відносить до об'єктів інтелектуальної власності не всі види інформації, а лише ті, які відповідають установленним умовам охороноздатності. Тому існування виключних прав на об'єкти інтелектуальної власності є скоріше особливим правовим режимом окремих видів інформації.

Інші вчені визначають, що інформація та результати інтелектуальної творчості – це окремі об'єкти цивільних прав [2, с. 40; 3, с. 25]. Такого підходу дотримується значне коло цивілістів, які при визначенні співвідношення інформації та інтелектуальної власності, хоча і зазначають про інформаційну природу результатів творчої діяльності, проте, формально застосовуючи норму ст. 177 ЦК України, підкреслюють, що інформація та результати інтелектуальної, творчої діяльності є самостійними видами об'єктів цивільних прав [4, с. 136].

Третя точка зору [5, с. 99–104; 6, с. 61–64] передбачає розгляд об'єктів права інтелектуальної власності як різновиду інформації, а творчу діяльність як інформаційний процес. Цілком закономірно, що такий підхід набуває дедалі більшого поширення серед зарубіжних, а також вітчизняних науковців.

У межах цього підходу також існує декілька напрямів. Ряд науковців, зазначаючи про тісний зв'язок інформаційного права та інтелектуальної власності, підкреслюють їх взаємозамінний характер. Зокрема, на думку В. О. Копилова, інститут інтелектуальної власності є основою правового регулювання інформаційних відносин, що виникають при виробництві, передачі, поширенні та споживанні інформації, створюваної в порядку здійснення свободи думки і слова, свободи літературної, художньої, наукової, технічної та інших видів творчості [7, с. 47].

Інші вчені зазначають про можливість додаткового захисту механізмами інформаційного права результатів

творчої діяльності. Зокрема, І. Л. Бачіло та В. М. Лопатін вказують, що стосовно результату інтелектуальної творчості виникає подвійний захист прав суб'єкта інтелектуальної власності, форма може бути захищена режимом твору, а зміст – патентним режимом. Виникає модель подвійного (а часом і потрійного) захисту: права на документ, на пакет документів як на результат виконаної роботи, і прав автора на форму інтелектуальної авторської праці – твір, а за певних умов – і на захист ідеї, вираженої в цьому комплексі документів [8].

Вітчизняні правознавці також наголошують на тому, що інформація у межах системи цивільного права проявляється як окремий об'єкт правової охорони та як результат творчої діяльності, що охороняється системою права інтелектуальної власності.

Зокрема, О. В. Кохановська визначає форми інформації як об'єкта цивільного права [9]. Інформацію можна розглядати у таких її проявах: 1) як особисте немайнове благо у комплексі благ, перерахованих у ст. 201 і Книзі 2 ЦК України; 2) як результат творчої інтелектуальної діяльності, тобто як об'єкт виключних прав, врегульованих у ст. 199 і Книзі 4 ЦК України; 3) як інформаційний продукт, ресурс, документ, тобто об'єкт, який може бути інформаційним товаром і предметом будь-яких правочинів, з урахуванням особливостей і специфіки його як об'єкта особливого роду.

Наведені визначення відображають різні аспекти категорії інформації як об'єкта приватного права, підкреслюють характер інформації як особливого немайнового блага, що може виражатися у вигляді особистих благ фізичної особи, як результат творчої діяльності, а також виступати предметом договірних та позадоговірних зобов'язань. За такого ракурсу розгляду співвідношення інформації та об'єктів інтелектуальної власності не відбувається протиставлення цих взаємопов'язаних інститутів цивільного права. Навпаки, результати інтелектуальної, творчої діяльності як різновид інформації автоматично підпадають під охорону інформаційного законодавства і додатково можуть захищатися способами захисту права інтелектуальної власності.

Зв'язок між сферою інтелектуальної власності та інформаційними відносинами проілюструємо наступним прикладом. Вчений створив нову технологію, оформив її у наукових звітах, конструкторській документації тощо, проте ще не встиг оформити заявку на отримання охоронного документа. До моменту подання заявки на отримання патенту технологія охороняється як об'єкт авторських прав. Відомо, що авторсько-правова охорона поширюється на форму подання інформації, але не на її зміст. Тому якщо інша особа отримує доступ до такої технології і опублікує статтю про новий виріб у загальних рисах описавши його особливості, винахідник не зможе забезпечити захист своїх порушених прав, оскільки форми вираження інформації (науковий звіт, конструкторська документація та наукова стаття) є абсолютно різними, а ідеї не підпадають під охорону як об'єкти авторських прав. Способом захисту прав первинного винахідника у цьому випадку є встановлення режиму конфіденційності щодо результатів дослідження та форм їх вираження, порушник якого може бути притягнутий до відповідальності на підставі законодавства, яке регулює інформаційні відносини. За цих умов наголошуємо, що окремі недоліки законодавчого регулювання відносин інтелектуальної власності можуть бути ефективно вирішені на підставі інформаційного законодавства, і навпаки, регулювання інформаційних відносин може бути забезпечене також правом інтелектуальної власності, якщо інформація має інтелектуальний, творчий характер.

Наведемо інший приклад. Журналіст узяв інтерв'ю в особи і з певними змінами опублікував його в місцевій газеті. Опублікована стаття, на думку особи неправильно відображає її висловлювання, перекручує окремі факти чи містить додаткові коментарі. Зазначені відносини мають інформаційний характер, проте лише на підставі цивільно-правових норм, що регулюють право на інформацію досить важко заборонити публікацію чи вимагати відшкодування заподіяних збитків. Право на спростування та право на відповідь, що встановлені ЦК України для захисту інформаційних прав особи стосуються лише випадків поширення недостовірної інформації про особу чи членів її сім'ї (ст. 277 ЦК України). Якщо ж опубліковане інтерв'ю безпосередньо не стосується особи чи членів її сім'ї, проте містить перекручені висловлення чи коментарі, то норма ст. 277 ЦК України не підлягає застосуванню. Проте, враховуючи, що з позиції авторського права інтерв'ю тлумачиться як твір, створений у співавторстві, громадянин як співавтор може заборонити публікацію твору, створеного у співавторстві. За цих обставин норми законодавства про інтелектуальну власність сприяють формуванню більш високого рівня правової захищеності суб'єкта інформаційних відносин.

Органічний зв'язок між інформацією і результатами творчої діяльності, які охороняються правом інтелектуальної власності, матиме юридичне значення у разі офіційного законодавчого закріплення результатів творчості як особливого виду інформації.

Однак, на відміну від висловленої науковцями думки про первинність інституту інтелектуальної власності для регулювання інформаційних відносин [7, с. 47], вважаємо, що базою регламентації інтелектуальної власності має бути приватноправове регулювання інформаційних відносин. Кожен об'єкт інтелектуальної власності є результатом інтелектуальної діяльності людини, тобто має інформаційний характер, проте не завжди інформація є результатом творчості, яка охороняється як об'єкт інтелектуальної власності. Сфера правового регулювання інформаційних відносин набагато більша за інститут інтелектуальної власності. Проте не можна не наголосити про більш високому рівні сформованості юридичних механізмів охорони результатів творчості та захисту суб'єктивних прав їх творців. Тому закономірно, що в межах юриспруденції триває процес формування цілісної системи уявлень, категорій і понять про інформацію як об'єкт правової охорони, тоді як основні засади охорони інтелектуальної власності були визначені ще наприкінці XIX ст. і знайшли своє закріплення на рівні основних міжнародних конвенцій про авторське право і про право промислової власності.

У сучасних умовах розвитку інформаційного суспільства належне й ефективне регулювання інформаційних відносин має бути основою для подальшого розвитку інших "інформаційних інститутів" цивільного права: права інтелектуальної власності та особистих немайнових прав фізичної особи.

У межах досліджуваної тематики також доцільно проаналізувати співвідношення категорій "інформація", "результат інтелектуальної діяльності" та "результат творчої діяльності".

Інформація пов'язана з інтелектуальною діяльністю та може мати будь-які форми зовнішнього відображення, які можуть бути сприйняті особою безпосередньо чи за допомогою технічних засобів. Як результат інтелектуальної діяльності людини інформація може існувати як самостійний об'єкт, так і у формі результатів творчої діяльності, які охороняються системою права інтелектуальної власності. Концепція інформації як результату інтелектуальної діяльності дозволяє поширити на інфо-

рмаційні відносини приватноправового характеру окремі положення законодавства про інтелектуальну власність. Зазначимо, що трактування інформації як результату інтелектуальної діяльності ґрунтується на загальноприйнятому значенні поняття інтелекту як здатності до мислення та раціонального пізнання [10, с. 501]. Стосовно цього О. П. Сергеев слушно зазначає, що поняття „результат інтелектуальної діяльності” має дуже широкий характер і в принципі може охоплювати все, що створено в результаті певних інтелектуальних зусиль людини [11, с. 621].

У науковій літературі інтелект визначається як здатність пізнавати і вирішувати проблеми, які поєднують у собі пізнавальні здібності. Людина застосовує інтелект для обробки наявної інформації, наприклад, з метою побудови або вдосконалення розуміння, позиції, стратегії, методу, правила, комбінації, відношення, пояснення, рішення, плану чи мети. Інтелект пов'язаний з іншими внутрішніми властивостями людини, такими як сприйняття, пам'ять, мова, уява, самосвідомість, самоконтроль, характер, творчість, інтуїція [12, с. 244].

Поняття "творчість" у філософській літературі характеризується як діяльність людини, спрямована на створення якісно нових, невідомих раніше духовних або матеріальних цінностей (нові твори мистецтва, наукові відкриття, інженерно-технологічні, управлінські чи інші інновації тощо) [13, с. 296]. У психології творчість вивчається переважно у двох аспектах: як психологічний процес творення нового і як сукупність властивостей особистості, що забезпечують її включеність у цей процес [14, с. 244].

Представники філософських наук та вчені – психологи досліджуючи феномен творчості, незважаючи на полісемію наукових поглядів і світоглядних позицій, пов'язували цю категорію з поняттям інтелекту, наголошуючи на неможливості здійснення творчої діяльності без інтелектуальної поведінки особи. Як засвідчили результати психологічних досліджень, не завжди високий рівень інтелекту має наслідком здійснення творчої діяльності, тобто творчість як соціологічний феномен хоча і тісно пов'язана з інтелектуальною діяльністю й реалізується у її межах, але є вужчою категорією. Головною роллю у детермінації творчої поведінки відіграють особистісні риси людини.

Отже, аналіз основних положень філософії та інших гуманітарних наук щодо розуміння сутності категорій "творчість" та "інтелект", визначення їх взаємної кореляції, детермінації та розмежування дає підстави резюмувати. Поняття "результат інтелектуальної діяльності" охоплює всі результати розумової діяльності фізичної особи чи групи осіб. Різновидом результатів інтелектуальної (розумової) діяльності є результати творчої діяльності. Кожен результат творчості є результатом інтелектуальної діяльності особи, адже творчість, так само як і інтелектуальна діяльність, притаманна лише людині. Якщо результат інтелектуальної діяльності особи не має характеру новизни чи оригінальності, його не можна вважати творчим надбанням, але він залишається результатом інформаційної діяльності особи.

У сфері юридичної науки існує також інший підхід щодо співвідношення категорій "результат інтелектуальної діяльності" та "результат творчості". Так, О. А. Підпригора й О. Д. Святоцький вважають, що творча діяльність – поняття більш широке ніж інтелектуальна діяльність. Результати інтелектуальної діяльності обов'язково мають відповідати встановленим вимогам закону. Лише за цієї умови результати інтелектуальної діяльності можуть стати об'єктами інтелектуальної власності" [15, с. 30].

Вочевидь, має місце суміщення понять "результат інтелектуальної діяльності" та "результат творчої діяльності як об'єкт правової охорони". Справді, не кожний результат творчості отримує правову охорону. Для її забезпечення він має відповідати визначеним законодавством критеріям – умовам охороноздатності. Такими критеріями, зокрема, для винаходів є новизна, винахідницький рівень та промислова придатність. Однак навіть за відсутності зазначених критеріїв створений продукт, процес чи торговельна марка також будуть результатами інтелектуальної, творчої діяльності особи, які не матимуть правової охорони у силу недодержання вимог законодавства.

Категорія інтелектуальної діяльності охоплює будь-які форми, види й результати розумової діяльності особи. Значна частина цих результатів може мати новизну, характеризуватися оригінальністю, неповторністю та суспільно-історичною унікальністю, тобто бути результатом творчої діяльності. Але тільки ті результати творчості, які відповідають вимогам законодавства, можуть отримати правову охорону як об'єкти права інтелектуальної власності. Наприклад, винахідник створив новий технологічний продукт, опублікував відомості про створений ним винахід і звернувся за отриманням патенту. При цьому, якщо строк, що сплинув з дати оприлюднення відомостей про винахід не перевищує 12 місяців до дати подання заявки на отримання патенту, то такий технологічний продукт отримає правову охорону як об'єкт права інтелектуальної власності. Але якщо зазначений строк був перевищений, то винахідникові буде відмовлено у видачі патенту через порушення умови патентоздатності винаходів – новизни. Проте в обох наведених ситуаціях нова технологія є результатом інтелектуальної, творчої діяльності особи. Аналогічно винахід, строк чинності майнових прав на який сплинув, не буде охоронятися як об'єкт права інтелектуальної власності, проте він залишається результатом творчої діяльності його творця.

Відтак категорії "результат інтелектуальної діяльності", "результат творчості" та "об'єкт права інтелектуальної власності" поєднує той факт, що всі зазначені терміни стосуються характеристики різноманітних проявів розумової діяльності особи. Найбільш широким за своїм обсягом є поняття "інтелектуальна діяльність", що охоплює будь-які форми, види та результати розумової діяльності. Результати інтелектуальної діяльності особи – нематеріальні блага, незалежно від форм їх зовнішнього вираження та існування є інформацією, що може охоронятися на підставі законодавства про захист інформації. Такий вид інтелектуальної діяльності, в результаті якої створюються якісно нові нематеріальні блага, що вирізняються неповторністю, оригінальністю і суспільно-історичною унікальністю є творчим надбанням (результатом творчості). Результати інтелектуальної, творчої діяльності, які відповідають визначеним законодавством критеріям, стають об'єктами права інтелектуальної власності.

Висновки. Інформація як об'єкт цивільно-правового регулювання знаходить вираження у різних інститутах та нормах цивільного права.

По-перше, інформація є самостійним об'єктом цивільних прав. Норми, які присвячені регламентації інформації у системі цивільного права перебувають у стадії свого розвитку і закріплені лише в окремих статтях ЦК України (ст. ст. 200, 277–278 та 302), проте і за цих умов можемо констатувати формування самостійного

інституту цивільного права – права на інформацію та перспективи його подальшого розширення та генезису.

По-друге, інформація є складовою значної кількості особистих немайнових благ, які охороняються книгою 2 ЦК України. У межах системи особистих немайнових благ, що забезпечують природне існування фізичної особи та її соціальне буття (Книга 2 ЦК України) охороняються блага, які мають інформаційну складову.

По-третє, інформація завжди пов'язана з інтелектуальною діяльністю та може мати будь-які форми зовнішнього відображення, придатні для сприйняття особою безпосередньо чи за допомогою технічних засобів. Як результат інтелектуальної діяльності людини інформація може існувати як самостійний об'єкт, так і у формі результатів творчості, які охороняються системою права інтелектуальної власності. Концепція інформації як результату інтелектуальної діяльності дозволяє екстраполювати на інформаційні відносини приватноправового характеру, система регулювання яких лише формується у вітчизняному законодавстві, окремі положення законодавства про інтелектуальну власність.

У сучасних умовах становлення та розвитку інформаційного суспільства спостерігаємо суперечність між системою права інтелектуальної власності та інформаційними можливостями особи щодо вільного збирання, зберігання, поширення та використання інформації. В умовах інформаційного суспільства, розвитку наукової та науково-технічної діяльності монопольне право суб'єкта інтелектуальної власності потребує істотних обмежень як у часовому, так і у просторовому вимірах.

Список використаних джерел:

1. Право власності в Україні / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, О. А. Підпригори. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 816 с.
2. Северин В. А. Правовое регулирование информационных отношений / В. А. Северин // Вестник Москов. ун-та. Сер. 11. Право. – 2000. – № 5. – С. 21–36.
3. Цивільне право України : підручник: у 2-х кн. / О. В. Дзера, Д. В. Боброва, А. С. Довгерт та ін. ; за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. – К. : Юрінком Інтер, 2002. – Кн. 1. – 720 с.
4. Кохановська О. В. Актуальні теоретичні проблеми співвідношення інформаційних прав і прав інтелектуальної власності / О. В. Кохановська // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 8. – С. 99–104.
5. Гаврилов О. А. Информатизация правовой системы России: Теоретические и практические проблемы : учеб. пособие / О. А. Гаврилов. – М. : Юрид. кн., ЧеРо. – 1998. – 103 с.
6. Копылов В. А. Информационное право: учебник / В. А. Копылов. – М. : Юрист, 2005. – 512 с.
7. Бачило И. Л. Информационное право [Электронный ресурс] : учебник / И. Л. Бачило, В. Н. Лопатин, М. А. Федотов. – СПб. : Юридический центр Пресс, 2001. – 789 с. – Режим доступа: <http://www.alleng.ru/d/jur/jur532.htm>.
8. Кохановська О. В. Цивільно-правові проблеми інформаційних відносин в Україні : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : спец. 12.00.03 / О. В. Кохановська. – К., 2006. – 34 с.
9. Советский энциклопедический словарь / науч.-ред. совет: А. М. Прохоров (пред.) и др. – М. : Сов. Энцикл., 1981. – 1600 с.
10. Сергеев А. П. Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации : учебник / А. П. Сергеев. – М. : ПБОЮЛ Гриженко Е. М., 2001. – С. 621.
11. Філософський словник / за ред. В. І. Шинкарука. – 2-е вид., перероб., доп. – К. : Головна редакція УРЕ, 1986. – 800 с.
12. Філософія : навчальний посібник / І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко, І. В. Бойченко, В. П. Розумний та ін. ; за ред. І. Ф. Надольного. – К. : Вікар, 1997. – 584 с.
13. Палій А. А. Диференціальна психологія [Електронний ресурс] : навч. посіб. / А. А. Палій. – К. : Академвидав, 2010. – 432 с. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/14210923/psihologiya/zdatnist_tvorchosti_zvyazki_tvorchosti_intelektu.
14. Право інтелектуальної власності: Академічний курс : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. А. Підпригора, О. Б. Бутнік-Сіверський, В. С. Дробязко та ін. ; за ред. О. А. Підпригори, О. Д. Святоцького. – К. : Концерн "Видавничий Дім "Ін Юре", 2004. – 672 с.

Надійшла до редколегії 07.09.18

А. Кодинец, д-р юрид. наук, доц.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

ИНФОРМАЦИЯ И ПРАВО ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ: ОТДЕЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ СООТНОШЕНИЯ В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЩЕСТВА

Статья посвящена рассмотрению теоретических аспектов соотношения информации и объектов права интеллектуальной собственности; определению информации как объекта гражданских прав; рассмотрению методологии гражданско-правовой регламентации отношений в информационной сфере. В статье с позиции юридической доктрины анализируются особенности информации, обосновывается концепция гражданско-правового регулирования информационных отношений в законодательстве Украины, определяются тенденции и перспективы правового регулирования в информационном обществе.

Ключевые слова: информация, информационные отношения, результат интеллектуальной деятельности, интеллектуальная собственность, творчество.

A. Kodynets, Doctor of Sciences (Law), Associate Professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

THE RIGHT TO INFORMATION AND THE RIGHT OF INTELLECTUAL PROPERTY: SOME ASPECTS OF CORRELATION IN THE CONDITIONS OF INFORMATION SOCIETY

The article deals with the theoretical aspects of the correlation between information and objects of intellectual property law; the definition of information as an object of civil rights; consideration of the methodology of civil regulation of relations in the information sphere. This article from the perspective of legal doctrine examines the features of the information, the concept of civil legal regulation of information relations at the present stage of development of legislation of Ukraine, trends and prospects of legal regulation in the information society.

The information is related to intellectual activity and may have any form of external display that is suitable for perception by a person directly or through technical means. As a result of intellectual activity information can exist as an independent object, and in the form of the results of creativity, which are protected by the system of intellectual property rights. The concept of information as a result of intellectual activity can be extrapolated to informational relations of private law, the system of regulation of which is only formed in domestic legislation.

In modern conditions of the formation and development of the information society, we observe a contradiction between the intellectual property rights system and the person's information capabilities as the rights of free collection, storage, dissemination and use of information. In the conditions of the information society, the development of scientific and technological activities, the monopoly right of a subject of intellectual property requires significant restrictions both in time and in spatial dimensions.

Key words: information, information relations, the result of intellectual activity, intellectual property, creativity, information legislation.

УДК 347.937

Т. Коротенко, здобувач
Київський університет права НАН України, Київ, Україна,
помічник судді Оболонського районного суду м. Києва

МІЖНАРОДНА СУДОВА ДОПОМОГА В КОНТЕКСТІ НОВОЇ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ПРОВАДЖЕНЬ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА

З'ясовано доцільність здійснювати розгляд цивільних справ, у яких необхідним є звернення судовим дорученням за правовою допомогою до компетентних органів іноземних держав у порядку загального позовного провадження. Результати: надання правової допомоги у вигляді направлення судового доручення значно ускладнює розгляд справи судом. По-перше, це призводить до збільшення строків розгляду справи, по-друге, може привести до зупинення провадження по справі. Розгляд цивільних справ з іноземним елементом ускладнює провадження, потребує більше часу й додаткових процедур, які забезпечують ефективний розгляд і вирішення справи судом.

Ключові слова: спрощене позовне провадження; малозначні справи; загальне позовне провадження; цивільні справи, ускладнені іноземним елементом; іноземний суд; компетентний орган іноземної держави.

Вступ. Актуальність проблеми зумовлена реформуванням вітчизняного цивільного процесуального законодавства. В умовах інтеграції України до ЄС потрібно наблизитися до європейських стандартів розгляду і вирішення цивільних справ з метою забезпечення захисту прав.

Зближення українського законодавства з європейським передбачено у Стратегії реформування судочинства, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 рр.[1] (далі – Стратегія), відповідно до якої було підготовлено низку законопроектів. Перш за все, Законом "Про судочисті" і статус суддів" № 1402-VIII від 02 червня 2016 р. [2] було реформовано судову систему України, визначено три ланки судової влади – місцеві суди, апеляційні суди та Верховний Суд України.

Другим важливим кроком стала зміна процесуального законодавства, який реалізовано в Законі про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів [3].

Метою зміни процесуального законодавства є нормативне врегулювання процесуальних механізмів, які

мають забезпечити ефективний, справедливий, неупереджений та своєчасний захист прав і свобод особи в суді. Але його детальний аналіз дозволяє виявити вкрай важливі питання, що залишилися поза увагою законотворців. Зокрема, важливе значення в умовах запровадження безвізового режиму та зони вільної торгівлі з ЄС має удосконалення порядку вручення судових документів та здійснення окремих процесуальних дій на території іноземних держав-членів ЄС.

Цивільне судочинство забезпечує розгляд і вирішення справ судом, задля чого встановлений порядок здійснення конкретних процесуальних дій. Так, порядок звернення із судовими дорученнями про вручення судових документів та допит встановлений у міжнародних договорах та конвенціях, а також в ЦПК України та в Інструкції про порядок виконання міжнародних договорів з питань надання правової допомоги в цивільних справах щодо вручення документів, отримання доказів та визнання і виконання судових рішень, затвердженої спільним наказом Міністерства юстиції України та Державної судової адміністрації України № 1092/54 від 27 червня 2008 р.